

קונטראס

בְּטַח בְּהַשֵּׁם

יָגַלְה֙ נִפְלָאוֹת בְּמַעַלְתָּת מִדְתַּת הַבְּטַחוֹן, לְבֶטֶחׁ תִּמְיד רַק בְּהַשֵּׁם
יַתְבֹּרֶךְ, וְעַל־יְדֵי מִדְתַּת הַבְּטַחוֹן מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אָוֹר נוֹרָא
וּנִפְלָא עַד מָאָד.

*

בְּנֻיִּים וּמִיסְדָּעָה עַל־פִּי דָּבָרִי
רַבְנָנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנֹּרָא, אָוֹר הַגָּנוֹזׁ וְהַצְפּוֹן,
בּוֹצִיאָנוּ קָדִישָׁא עַלְאָה, אֲדוֹגָנוּ, מָוֹרָנוּ וּרְבָנָנוּ,
רַבִּי נְחַמֵּן מִבְּרָסֶלֶבֶת, זָכִיתָנוּ יָגֵן עַלְינוּ.
וְעַל־פִּי דָּבָרִי תַּלְמִידֵינוּ, מָוֹרָנוּ
הַקָּדוֹשׁ, אָוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כֹּל רֹזֶל אֲנִיס לֵיהֶךָ
רַבִּי נְתַן מִבְּרָסֶלֶבֶת, זָכִיתָנוּ יָגֵן עַלְינוּ,
וּמְשַׁלֵּב בְּפִסְוקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, בְּתוּבִים וּמְאַמְרֵי חֲכָמִינוּ
הַקָּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וּזְהָרָה הַקָּדוֹשׁ.

*

הַוּבָא לְדַפּוֹס עַל־יְדֵי
חַסִּידִי בְּרָסֶלֶבֶת
עוֹיה"ק יְרוֹשָׁלָיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהָרָא"ש נ"י אמר: **בַּשָּׁאָדָם בָּוּטָח**
בו יתברך, איז אינו מתיירא ומתקחד
משום בריה שבעולם, כי בטחון בהשם
יתברך, מכenis בו אמן לב, וαιינו
מתיירא ומתקחד משום דבר ומשום
בריה שבעולם. ועל כן הזהירנו רבינו
ז"ל ביטר, על ענין בטחון בו יתברך,
ואמיר פעם לאנשי שלומנו בזו הלשון:
"פרנסה — נאר בטחון", חיננו לזכות
שחשפע עליו פרנסה, ולא יצטרך לידי
מתנת בשר ודם, זה זוכים רק כשבוטח
בו יתברך.

(אמריו מוֹהָרָא"ש, חלק ב', סימן תפא)

קונטֿרָס

בְּטַח בְּהֵשֶׁם

.א.

צָרִיךְ שְׁתַדֵּעַ, אֲהוֹבִי, בְּנֵי הַיקָּר, אָמֵן אֲתָה רֹצֶח
לְצָאת מִצְרוֹתִיךְ, וְלִזְכָּות שִׁיחַרְחַב לְךָ בֵּין בְּגִשְׁמִיות וּבֵין
בְּרוּחִניות, עַלְיכָה לְהִכְנִיס בְּעַצְמָךְ אֶת מִדְתַּת הַבְּטַחַן, כִּי
מֵי שָׂזָכָה לְבַטְחַח רַק בְּהַקְדוֹשָׁ-בָּרוּךְ-הִוא, עַל-יְדֵיכָה
נָעֲשָׂה כָּלִי לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ בָּרְכּוֹת וִישׁוּעוֹת, כִּי
”הַבּוֹטֵחַ בְּהֵ ‘חֶסֶד יִסְׁוּבְּנָנוּ’” (תְּהִלִּים לְבָב, י), כִּי זוּ מַעַלְתַּת
הַבְּטַחַן, שֶׁאָדָם מוֹסֵר אֶת עַצְמוֹ לְגָמְרִי אַלְיוֹ יִתְבָּרַךְ,
כִּי עַל-יְדֵיכָה בְּטַחַן בְּהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁמְסֻתְּפֵל וְצֹופָה רַק
אַלְיוֹ יִתְבָּרַךְ לְבַד, וּבְוֹטֵחַ בּוֹ, עַל-יְדֵיכָה עֹשֶׂה כָּלִי
שֶׁיְשַׁפְּעוּ בּוֹ כָּל מִינֵּי הַשְּׁפָעֹות טוֹבּוֹת, וּזֹכָה שִׁיבְּזֹא
לוּ הַשְּׁפָעַ בְּפִרְנָסָה בְּעֵת וּבְזָמָן שְׁאָרִיךְ, וּעַל-כֵּן הַעֲקָר
לְהִכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּבְטַחַן חִזְקָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּעַל-יְדֵיכָה

יזכה לשלוות הנפש ולמנוחה שלמה, כי הבטחון הוא
מנוחת האדם ושלותו מדאגת הדבר שהוא מפחד
עליו, ויבטח תמיד באותו הדבר והוא ששהוא סומך
ובוטח ונשען עליו, למען שייה לו למגן ולצנה
ולחומה בצוורה, וזה יהיה בטוח, ולא יירא מהפחד
ההוא שהוא מפחד מאותו הדבר, והוא במשל העני
שבוטח בלבד על העשיר שיש מקומו בנדבתו, וכן הגיבור
בגבורתו, והחכם בחכמו, ומפני שכל הדברים האלה
שרק עוברים על האדם בזיה העולם, הם רק ממנה
יתברך, על כן ראוי לו לבטח בכל עניינו רק עליו
יתברך לבד, כמו שאמר דוד הפלך (תהילים לא, ז):
"וְאַנִי אֶל ה' בְּطָחָתִי", "וְאַנִי בְּחִסְדֵךְ בְּטָחָתִי" (שם
יג, ו), "בָזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחׁ" (שם כז, ג), "בוֹ בְטָח לְבִי
וּנְעֹזָרְתִי" (שם כח, ז), "וּבְטָחׁ עָלָיו וְהוּא יַעֲשֶׂה" (שם
לו, ה), וכן כתוב (שם נה, כג): "הַשְׁלָךׁ עַל ה' יְהָבֵךׁ",
וכתיב (שם נב, י): "בְטָחָתִי בְחִסְדֵאלָהִים", "בְאֱלֹהִים
בְטָחָתִי לֹא אִרְאָ" (שםנו, יב), "אֲשֶׁרִי אָדָם בּוֹטֵחׁ בְךָ"
(שם פד, יג), "גַכּוּ לְבֹו בְטָח בָה'" (שם קיב, ז), הרי לך
כשאדם זוכה לבטח רק בו יתברך, על-יד-יזה יכול
להיות בשלות הנפש, כמו העני הבוטח בנדבנת העשיר
ויותר מזה, כי אין ערך אליו יתברך, כיبشر ודים
אולי יעשה רצונך ואולי לא, אולי יקבל אותה ואולי

לא, אוֹלֵי יִשְׁמַע בְּקוֹלְךָ וְאוֹלֵי לֹא, מַה שָׁאַיִן כֵּן הַוָּא
יִתְבָּרֵךְ כְּשֶׁאָדָם בָּוּטָח בּוֹ אַפְלוֹ, שִׁיחַה הַרְשָׁע וְהַגְּרוּעַ
בִּיּוֹתָר, עַם כָּל זֹאת כְּשֶׁבּוּטָח בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְהִידִּזָּה
הַקָּדוֹש-בָּרוּך-הִוא מַצִּילוּ, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים לְבָ, י):
”רַבִּים מִכְאֹבוֹבִים לְרַשָּׁע וְהַבּוּטָח בְּהָיָה חֶסֶד יִסּוּבְּבָנוּ”,
וְאָמְרוּ חֲכָמִינוּ הַקָּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ שׂוֹחר טוֹב, תְּהִלִּים לְבָ):
”אַפְלוֹ הַרְשָׁע שְׁעוֹבָרִים עַלְיוֹ מִכְאֹבוֹבִים רַבִּים, אַךְ בָּוּטָח
בְּהֶשְׁמָם, הַקָּדוֹש-בָּרוּך-הִוא מִסְבָּב עַמּוֹ חֶסֶד”, כִּי אַצְלוֹ
יִתְבָּרֵךְ מַאֲדִיךְ רַקְраַקָּה מִדְתַּת הַבְּטַחּוֹן, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם מִחְזָק
אֶת עַצְמָוּ בִּמְדַת הַבְּטַחּוֹן, אֹז יִשׁ לֹז שְׁלֹות הַנֶּפֶשׁ.

עַל-כֵּן רָאה, אֲהֻובֵי, בְּנֵי הַיקָּר, לְחִזְקָה אֶת עַצְמָמָךְ
בִּמְדַת הַבְּטַחּוֹן, וְתִמְיד תְּבַטֵּח רַק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֹז לֹא
תָצַטְרֵךְ לְפָחד מִשּׁוּם בָּשָׂר וְדָם כָּלֵל, כִּי מֵי שִׁישׁ לֹז
בְּטַחּוֹן, אֵין לֹז שְׁוּם פָּחֵד (סִפְרַת הַמְּהוֹת, אֹות בְּטַחּוֹן, סִימָן
א), וְכֹמוֹ שְׁכָתוֹב (יִשְׁעָה יְבָ, ב): ”אָבְטָח וְלֹא אָפְחָד”, כִּי
עַל-יְהִידִּי בְּטַחּוֹן, אֵין לֹז שְׁוּם פָּחֵד מִשּׁוּם בְּרִיה שְׁבָעוֹלָם,
וְהַוָּא חַי בְּשְׁלֹות הַנֶּפֶשׁ, וְעַל-כֵּן אֵם אַתָּה רֹצֶחֶת לְחִיּוֹת
בְּשְׁלֹות הַנֶּפֶשׁ, וְשְׁוּם דָּבָר לֹא יִפְלַךְ וַיִּבְטַלְךָ, רָאה
לְהִכְנִיס אֶת עַצְמָמָךְ בִּמְדַת הַבְּטַחּוֹן לְבַטָּח רַק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
וְאֹז דִּיקָא עַל-יְהִידִּי שְׁתְּכִנִּיס אֶת עַצְמָמָךְ בִּמְדַת הַבְּטַחּוֹן,
וְתִהְיָה חַזְקָה בָּזָה מַאֲדִיךְ, אֹז תְּרָא הַשׁוּעוֹת גְּדוּלֹת שִׁיעָשָׂה

עַמְקָה הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הִוא בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחִני, אֲשֶׁר
מֵי שְׁבוּטָה רָק בּוֹ יִתְּבָרֵךְ תְּמִיד.

ב.

צָרִיךְ שְׂתַדֵּעַ, אֲהוֹבִי, בְּנֵי הַיקָּר, כִּי אֵי אָפָּשָׁר לִזְכֹּות
לְפִרְנָסָה, כִּי אֵם עַל-יְדֵי מִדְתַּת הַבְּטַחַן, וְכֹל מֵי שְׁמַכְנִים
אֶת עַצְמוֹ יוֹתֵר בְּמִדְתַּת הַבְּטַחַן, זֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ
פִּרְנָסָה בְּשִׁפְעָן, וְאַינּוּ מַתְּפִיחָד מִשְׁוּם דָּבָר, כִּי רֹאוִים
בְּחוּשָׁן, כִּי מֵה שָׁעוּבָר עַל בְּנֵי-אָדָם הוּא רָק מִחְמָת
שָׁאַיָּן לְהֵם מִדְתַּת הַבְּטַחַן, וּעַל-כֵּן הֵם מַפְחָדִים פָּמִיד
מָה יְהִי וְאֵיךְ יְהִי וְדוֹאֲגִים פָּמִיד, וְהַדְּאָגָה הַוּרָסָת
אָוֹתָם לְגָמָרִי — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחִニּוֹת, כִּי עַקְרָב
הַעֲצָבוֹת וְדָאָגוֹת הַפִּרְנָסָה הַן מִחְמָת שָׁאַיָּן לוֹ בְּטַחַן
בְּהַשֵּׁם יִתְּבָרֵךְ, וְעַקְרָב פָּגָם וְחִסְרָון הַבְּטַחַן נִמְשָׁךְ רָק
מִבְחִינַת הַזָּמָן וְהַמָּקוֹם, כִּי בְּאַמְתַת הַשֵּׁם יִתְּבָרֵךְ מִשְׁפִּיעַ
שְׁפָעוֹ הַטוֹּב תְּמִיד בְּלִי הַפְּסָקָה רַגֵּעַ, רָק כִּשְׁההַשְּׁפָעָה
בָּאה בָּזָה הַעוֹלָם הַגִּשְׁמִי, שֶׁהֵוָה בָּמָקוֹם וּבָזָמָן, אֲזִי
מִכְרָחָה הַשְּׁפָעָה לְהַתְּלִבָּשָׁ בָּמָקוֹם וּבָזָמָן, וּעַל-כֵּן אֵין
הַשְּׁפָעָה שֶׁל פִּרְנָסָה וּעֲשִׂירֹות נִמְשָׁךְ, כִּי אֵם בָּמָקוֹם וּבָזָמָן
יִדּוּעַ, פָּמוֹ שְׁגָרָאָה בְּחוּשָׁן, שִׁישׁ זָמָן שֶׁהָאָדָם מְרוּיחָ, וַיֵּשׁ
לְהַפְּךְ, וְכֵן בָּמָקוֹם — שְׁבָמָקוֹם זֶה מְרוּיחָ, וּבָמָקוֹם
אַחֲרָה לְהַפְּךְ, וּמִחְמָת זֶה עַקְרָב דָּאָגָת הַפִּרְנָסָה, מִחְמָת

שֶׁלְפָעִים נִתְעַכֵּב שֶׁפַע פְּרָנְסָטוֹ, עַל-כֵּן עוֹלָה דָּאגָת פְּרָנְסָתוֹ עַל לָבוֹ, וְדוֹאָג מָה יַאֲכֵל לִמְחר, וִמְחֻמָּת זוֹ הַוָּא רֹדֵף אַחֲרֵי פְּרָנְסָתוֹ בִּגְיוּזָת גִּדְולֹת, וְסוֹף כֵּל סֹוף אַינוֹ מַשְׁיג פְּרָנְסָתוֹ כִּי אִם כִּשְׁבִּיאוֹ עַתָּה וּזְמָנוֹ, וְאִם הַיָּה לוֹ שֶׁכֵּל אָמָתִי, וְהַיָּה מָאַמֵּן בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שַׁהְכֵל מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ, רַק שְׁאַרְיךָ לְהַמְתִין וְלִיחַל לְהַשֵּׁם עַד שִׁיבְיאוֹ זְמָנוֹ וְעַתָּה, אֲזַל אַיִלָּה רַצְץ וּמִתְגַּעַגְעַ אַחֲרֵי פְּרָנְסָתוֹ כָּל-כֵּה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִתְן לוֹ פְּרָנְסָתוֹ בַּעַתָּה בְּסַבַּה קָלָה, כִּי אָף-עַל-פִּי שַׁהְהַכְרָמָה שַׁיְעַשָּׂה הָאָדָם אֵיזָוּ עַוְבָּדָה קָלָה בְּשִׁבְיל פְּרָנְסָה, כְּמָאָמֵר חַכְמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (סִפְרֵי פָּרָשָׁת רָאָה טו) עַל פָּסּוֹק: "וַיַּבְרֶכֶךְ ה' אֱלֹהִיךְ בְּכָל אָשֶׁר תַּעֲשֶׂה" (דִּבְרִים טו, יח), כִּי אֵי אָפָּשָׁר לְהַמְשִׁיק הַשֶּׁפַע בָּזָה הָעוֹלָם, כִּי אִם עַל-יְדֵי כְּלִים, וְעַל-כֵּן מִכְרָחִין לְעֹשֹׂות אֵיזָה עַסְקָה וּמְשָׁא וּמְתַן, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה עֹשִׁים כְּלִים וּצְנֹורֹות לְקַבֵּל הַשֶּׁפַע, אֲבָל בָּאָמָת אֵין הַעַסְק עֲקָר כָּלָל, רַק עֲקָר הַפְּרָנְסָה מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וּבְהַשְׁגַּחֲתָו לִבְדֵּךְ, כִּי אֵין אָדָם יוֹדֵעַ בָּמָה מִשְׁפָּכֶר, וְעַל-כֵּן אָסּוֹר לְאָדָם לְדַחַק אֶת הַשָּׁעָה לְרֹדֵף אַחֲרֵי הַפְּרָנְסָה בִּגְיוּזָת גִּדְולֹת, בְּאַלוֹ, חַס וּשְׁלוֹם, הַפְּרָנְסָה תַּלְוִיה בָּזָה לִבְדֵּךְ, כִּי אֲדֹרֶבֶה עַל-יְדֵי-זֶה נִתְמַעַת פְּרָנְסָתוֹ, כִּי כֵּל הַדּוֹחָק אֶת הַשָּׁעָה, הַשָּׁעָה דַּוְחַקְתָּו (ברכות סד.), כִּי אֵין צְרִיךְ לוֹ לְעֹשֹׂת מְשָׁא וּמְתַן וּעַסְק, רַק לְצַאת יְדֵי מִצּוֹת

עשית מושׁא ומטן באמונה, כדי לעשות איזה כל' וצנור
לקבל ההפעה, וכל מה שיעשה יוצא בזה, וזהו
"יברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה", הינו בכל מה
שתחזק ייה מה שיהיה, אפילו דבר קל וקטן, יברך
ה', כאשר נראה בחוש ברוב בני-אדם, שפמה פעים
שהם רצים ורודפים מאד אחר הפרנסה מפני זמנים
ביגיעות גדולות, ואין עוללה בידם שום רוח, ומאהמת
לא ישאו בעמלם, ואחריך השם יתברך מרוחם עליהם
ומזמן להם פרנסה, ולפעמים אפילו עשירות גדולה
בסבה קלה מאד, שהיא כמעט בלי שום דרכ הטבע,
וכל העולים מלא ממעשיות כאלו, שהן שכיחות מאד
בעולם, כמעט בכל אחד ואחד שעוסק במושׁא ומטן,
ואם היה לו שככל והיה סומך עצמו בתקלה על השם
יתברך, ולא היה דואג כלל, אויל לא היה צריך כלל
ליגיאות כאלו, שהוא לו בחנם, וכשהיה מגיע הזמן,
יהי מזמן לו השם יתברך פרנסתו בסבה קלה, ולא די
שאינו מרוחך כלל על ידי דאגתו ועצבונו ויגיעות רבות
וጥחות עצומות שלו, אךבה הוא מפסיד שפע פרנסתו
הרבה על-ידי-זה, כי באמת עקר שפע הפרנסה נמושך
מבחןת למעלה מהזמן והמקום, רק שבזה העולים
מכרת הפרנסה להתלבש בזמן ובמקום, אשר מחמת
זה צריכין לעשות איזה עסוק ומטען בשביל פרנסה

כדי לעשותeli, שיזכה השפעה להתלבב בזאת העולם, ועל-כן כשהוא מאמין שהכל מלמעלה, על-ידי-זה נתקשר הזמן והמקום לבחינות למעלה מהזמן והמקום, ואזיו יש לו פרנסה בשפע, כי הוא מקשר לשרש ההשפעות על-ידי אמונתו ובתחנוו בנסיבות יתברך, אבל כשהוא רץ אחר פרנסתו בנסיבות גדולות, אזו הוא נמשך ונתקשר ביוטר לבחינות מקום וזמן, וማריד בין הזמן והמקום לבין לבחינות למעלה מהזמן והמקום, ועל-ידי-זה נתרחק משרש ההשפעות, ועל-כן קשה לו למצא פרנסתו, ואפלו כשmagiu לו מעט פרנסה, בהכרח שתהייה בנסיבות גדולה ועצומה מאד, וזה: "כל הדוחק את השעה — השעה דוחקתו", כי כל מה שנמשך אחר הזמן ביוטר ודוחק את השעה, הוא נתקשר ונתחז ביוטר לבחינות זמן ומקום ונתרחק ביוטר משרש ההשפעה, שהוא לבחינות למעלה מהזמן והמקום, ועל-כן השעה דוחקתו, השעה דיקא, מחתמת שנטקה שרביוטר לבחינות השעה וזמן, ועל-כן יש לו דחק יותר, כי נתרחקת פרנסתו לזמן רחוק ולמקום רחוק יותר, עד שלפעמים אריך לנדר על-ידי-זה למקומות רחוקים ביוטר ובמשך זמן רב בשביל פרנסתו, אבל הנדרחה מפני השעה, ומאמין שהכל מהשם יתברך, ובוותח בנסיבות יתברך, שבודאי יתנו לו פרנסתו בזמןנו

בָּסְבָּה קֶלֶה, אָזִי הוּא מַקְשֵׁר בִּוֹתָר לְבָחִינָת לְמַעַלָּה מֵהַזָּמֵן וַיַּהֲפֹקּוּם, וְאֵז הַשְׁעָה נְדַחֵית מִפְנֵיו, כִּי זֹכָה עַל-יִדְיֶךָ לְמַעַט וְלֹבְטֵל בָּחִינָת הַזָּמֵן וַיַּהֲפֹקּוּם, וְשׂוֹלֵחַ לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ פָּרְגָּסְתוֹ בְּמַעֲוֹת זָמֵן וּבְקָרוּב מָקוּם, וְאֵם הַיְהָ זֹכָה הָאָדָם לְבַטְחוֹן חִזְקָה מְאָד, אָזִי לֹא הַיְהָ צָרִיךְ לְעַשּׂוֹת שָׁוֹם סָבָה בְּשִׁבְיל פָּרְגָּסָה, וְהַיְהָ נְعָשָׂה הַכְּלִי וְהַצְנּוֹר שֶׁל פָּרְגָּסָה עַל-יִדְיֵי הַבַּטְחוֹן בְּעַצְמוֹ, כִּי עַל-יִדְיֵי בַטְחוֹן נְعָשָׂה כֶּלֶי לְקַבֵּל הַשְׁפָעָה הַיּוֹרֶד מִלְמַעַלָּה, וְאֵינוֹ מַתְפֵחַ כִּכְרָמָה מִשּׁוּם דָּבָר וּמִשּׁוּם בָּרִיחָה שְׁבָעוֹלָם, מַאֲחָר שְׁמָפֵר אֶת עַצְמוֹ לְגִמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרֵךְ; אֲשֶׁר מֵשְׁמַכְנִיס דָּבָוריִים אַלְוּ בְּתוֹךְ לְבּוֹ.

ג.

צָרִיךְ שְׁתַדֵּעַ, אֲהוֹבֵי, בְּנֵי הַיְקָרָה, אֲשֶׁר הָאָדָם צָרִיךְ לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ לְגִמְרֵי בָּאֵין סֻוף בְּרוּךְ הוּא, וְלֹבְטֵחַ רַק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵז יִמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ יִשְׁוּעָות גְּדוּלָות — בּין בְּגִשְׁמִיות וּבּין בְּרוֹחַנִּיות, וּבְאַמְתָה אָמְרוּ חַכְמָנִינוּ הַקָּדוֹשִׁים (מענית כא), שְׁנַחֲוּם אִישׁ גַּמְזוֹ הַיְהָ רְגִיל לֹומר עַל כָּל דָּבָר: "גַם זוֹ לְטוּבָה", וּמוֹבָא בְגִמְרָא (ברכות ס:), שָׁאָמֶר רַבִּי עֲקִיבָא: כָּל מָה דַעֲבֵיד רְחַמְנָא לְטַב עֲבֵיד, וְהַחְפֵרְשָׁה בְּגִנִּיהם הוּא, כִּי הַבָּחִינָה שֶׁל כָּל מָה דַעֲבֵיד רְחַמְנָא לְטַב עֲבֵיד הוּא, שִׁיאָמֵין בְּאַמְוֹנה בְּרוּרָה וּמַזְכֶּת

שֶׁמְאַתּוֹ לֹא תֵצֵא הָרָעָה, חַס וְשַׁלּוּם, כִּי מִמְּנָנוּ יַחֲבֹרְךָ
 יַוְצֵא רָק טֻוב וְחֶסֶד, אֲךָ בְּהַשְׁפָלָשָׁלוֹת כֹּל הַעוֹלָמוֹת
 יִכְלֶל לְהִיּוֹת עַל-יְדֵי סְבוֹת הָאָדָם שַׁהְחֹוטָא גּוֹרָם לְעַצְמוֹ
 מִקְטָרָגִים, שֶׁהָם עֹזֶרים בַּעֲדוֹ שֶׁלֹּא יִבּוֹא אֶלְיוֹ הַשְׁפָעָ
 שַׁהְוָא יַחֲבֹרְךָ רֹצֶחֶת לְהַשְׁפִּיעַ לוֹ, וְאֵז מִסְתְּכָלִים מִן
 הַשְׁמִים עַל הָאָדָם הַזֶּה, אֲםִינָה לוֹ אַמְוִינה פְּשׁוֹטָה בֹּוּ
 יַחֲבֹרְךָ, וּבְתַקְף קַטְנוֹתָו וְדַחֲקוֹתָו וְירִידָתוֹ וְנִפְילָתוֹ הוּא
 מַתְחִזֵּק בְּאַמְוִינה פְּשׁוֹטָה בֹּוּ יַחֲבֹרְךָ, וְאֵن שְׁחִטָּא וְפָגָם
 הַרְבָּה מַאֲדָר, עַם כָּל זֹאת הוּא מַתְחִזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּבִטְחוֹן
 חִזְקָה, שְׁבִנְדָּאי מַאֲתּוֹ לֹא תֵצֵא הָרָעָה, וְאֵن שְׁעַכְשָׂוּ רַעַ
 וּמָרָ לוּ, עַם כָּל זֹאת עַל-יְדֵי תַקְף אַמְוֹנָתוֹ יִמְתִּיק אֶת
 הַדִּינִים, וּמִדֵּת הַדִּין תַּתְהַפֵּךְ לְמִדֵּת הַרְחָמִים וְתַתְגַּלֵּה לוּ
 טֹבָה וַיְשִׁיעָה דִּיקָא מִתּוֹךְ הַצָּרָה, שְׂזָה סּוֹד שֶׁל "כָּל מָה
 דַעַבֵּיד רְחַמְנָא לְטָב עַבֵּיד", הַיָּנוּ אֶפְלוּ שָׂאָדָם לְכַלְקָ אֶת
 עַצְמוֹ בְּכָל מִינִי חַטָּאים וְעַוּנוֹת וּפְשָׁעִים שָׁגָרָם לְעַשּׂוֹת
 לְעַצְמוֹ הַעֲלָמוֹת וְהַסְּטוֹרוֹת וּכְסֻנוֹים, עַם כָּל זֹאת עַל-יְדֵי
 תַקְף הַאַמְוִינה בֹּוּ יַחֲבֹרְךָ שֶׁמְאַתּוֹ לֹא תֵצֵא הָרָעָה, אֵז
 יַתְהַפְכוּ כָל הַמִּקְטָרָגִים, וַיִּמְשִׁיךְ לוּ שְׁפָעָ גָּדוֹלָ, לְאַכְּנָן
 מִדֵּת "גַם זֹו לְטוֹבָה" שֶׁזֹּוּ מִדְרָגָה יוֹתֵר אֲדוֹלָה, שַׁהָאָדָם
 מַבְטֵל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרִי בָּאַין סּוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא
 אֲכַפֵּת לְשׁוֹם דָבָר מִה שֶּׁרֶק קֹרֶה אַתָּה, הוּא בּוּטָח בֹּוּ
 יַחֲבֹרְךָ, וַיַּוְדַּע שֶׁ"גַם זֹו לְטוֹבָה", אֵז נִמְשָׁךְ עַלְיוֹ אָורָ,

חיות, זיו ושׁפע מִכֶּל הַעוֹלָמֹת, ובְּאַמְתָּת שְׁתֵּי הַמְּדֻרגּוֹת הָאֶלְף יָשַׁא אֶצְלָכֶל בְּרִיְשָׁרָאֵל, כִּי יָשַׁא אָדָם שְׁחַטָּא וַפְגָם וְלֹכְלָךְ אֶת עָצְמוֹ בְּכָל מִינִי חֲטָאים וְעֲוֹנוֹת, וּבְפֶרֶט בַּפְגָם הַבְּרִית, שְׁעַל-יְדֵיכֶיה מִונְעָמָנָנוּ אֶת הַשְׁפָעָ, כִּי עַל-יְדֵיכֶי כָּל חֲטָא וְעֹזֶן שָׂאָדָם חָוטָא נִגְדוֹ יִתְבָּרֶךְ, הוּא בּוֹרָא מִקְטָרְגִּים עַלְיוֹן, וְהֵם מוֹנְعִים מִמְנֵי אֶת הַשְׁפָעָ, וְאֹז צָר וּמָר לוּ מֵאָד, אֹזֵי עַצְחוֹ לְחַזְקָה אֶת עָצְמוֹ בַּתְּקַרְבָּן קְטָנוֹתָו וְדַחֲקוֹתָו בְּאַמְוֹנה פְּשִׁיטָה בּוֹ יִתְבָּרֶךְ, וַיֹּאמֶר לְעָצְמוֹ "כָּל מָה דַעֲבֵיד רְחַמְנָא לְטַב עֲבֵיד", וַיֹּהֵיה חַזְקָה בְּבֶטְחָוֹן חַזְקָה, אֹז יָרָא אֵיךְ שַׁהְכֵל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, כִּי כָּל הַמִּקְטָרְגִּים וְהַמְּשִׁחְתִּים יִתְבָּטְלוּ בְכָל הַאַמְוֹנה וְהַבְּטָחָוֹן שַׁהְוָא בּוֹטָח וּמְאַמֵּין בּוֹ יִתְבָּרֶךְ, וַיֹּישַׁ מְדֻרגּוֹת הַצְּדִיקִים שָׁהֵם בְּמְדֹרֶגָה וּבְמָעָלה נֹרָא וּנְפָלָא מֵאָד, שְׁזַכּוֹ כּוּבָר לְהַגְּיעַ אֶל בְּטוֹל כֹּזה בָּאַיִן סֹוףּ בְּרוּךְ הוּא, כִּי אַיִן אֶצְלָם שָׁוֵם חֲטָא וְעֹזֶן כָּלָל, כִּי כָּל-כֵּךְ נִזְדְּכָבָר, עַד שְׁמַחַם תִּמְיד חָוֵשָׁב רַק מִמְנָנוּ יִתְבָּרֶךְ, וְאַיִן לְהֵם שָׁוֵם פְּנִיּוֹת וּמְחַשְׁבּוֹת אַזְדִּיוֹת, רַק כָּל רְצׂוֹנָם וּכְסֻוּסָם הוּא רַק לְהַכְּלֵל בָּאַיִן סֹוףּ בְּרוּךְ הוּא, אֶצְלָם מִאִירָה הַמְּדֻרֶגָה נִשְׁל "גַּם זֹו לְטוֹבָה", הַיָּנוּ שְׁנַתְגָּלָה אֲלֵיכֶם אֹור כֹּזה, שְׁגַם דָּרָעַ הוּא טָוב, וְזֹהַי תְּכִלִּית שְׁלֹמוֹת הַבְּטָחָוֹן, שְׁבוֹטָחִים כָּל-כֵּךְ בּוֹ יִתְבָּרֶךְ, עַד שְׁיוֹדָעִים שֶׁלֹּא יוּכְלָל לְצֹאת מִמְנָנוּ יִתְבָּרֶךְ שָׁוֵם רָע, וְאַפְלָו שְׁבָאַמָּת מְרַגִּישִׁים

את הרע, ומר להם מאייד בעניות ובדוחות, עם כל זאת הם יודעים, כי בכל תנוועה ותנוועה שם אלופו של עולם, והוא יתברך מסתתר בגנוו בכל דבר, זו מדרגת "גם זו לטוּבָה", ואז נמשך עליהם אור, זיו, שפע וחיות; אשרי מי שמכניס את עצמו בידעות אלו, ואפלו שנכשל במה שנכשל, וכבר נפל במקום שנפל, עם כל זאת איןו מיאש את עצמו, רק בא ובורה אליו יתברך, ואומר לעצמו "כל מה דעbid רחמנא ליטב עbid", על ידי זה יבטל מטנו את כל המשחיתים ומה מקטרגים שברא בשבייל עוננותיו המרבים, וימשך עליו שפע רב, ולא ידאג דאגת פרנסת הכל, וכן אם יזכה גם להצלחות במדרגות הבטחון להפוך את הרע לטוב, שעיל כל דבר יאמר "גם זו לטוּבָה", זו מדרגת הכי עליונה שיש היה נכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, יידע שאין שום רע יוצא מלמעלה; אשרי מי שזוכה להגיע למדרגות אלו או ירגיש טעם וזיו בחיזיו, וירגיש הארת העולם הבא בעולם הזה.

ד.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, אשר כל החסرونות, העניות והדוחות שיש לאדם, הוא רק מחתמת חסרון הבטחון, כי אם היה לו בטחון שלם בבהשם יתברך, לא

בְּטַח בְּהַשֵּׁם

הִיא דֹאָג כָּל וְלֹא הִיא חִסְר לֹו דָבָר, כְּמו שֶׁבְּתוּב (ירמיה יז, ז) : "בָּרוּךְ הָגָבָר אֲשֶׁר יַבְטַח בָּה' וְגַו', וּבְשִׁנְתָּבָצָרָת לֹא יַדְאָג", וּעַקְרָב הַבְּטַחָן הוּא בְּחִינָת יַרְאָה בְּשִׁלְמוֹת, דְּהַיָּנוּ שֶׁנְשָׁמֵר מִירָאוֹת נְפֻלוֹת, וְאַין לוֹ שָׁוֹם יַרְאָה נְפֻולָה, שֶׁאַינוּ מִתְּיִירָא מִשּׁוּם דָבָר רַק מִהָּשֶׁם יַתְּבִרְךָ, אֲזַה הוּא בְּנוֹדָאי בְּוֹטָח בְּהַשֵּׁם יַתְּבִרְךָ, כִּי זֶה עַקְרָב הַבְּטַחָן — שֶׁלֹּא יַרְאָה וְלֹא יַפְחַד מִשּׁוּם דָבָר, רַק מִהָּשֶׁם יַתְּבִרְךָ לְבַד, בְּבִחִינָת: "אָבְטָח וְלֹא אָפְחַד" (ישעיה יב, ב), בְּחִינָת: "בְּאַלְקִים בְּטַחְתִּי לֹא אִירָא מָה יַעֲשֶׂה אָדָם לִי" (תהליםנו, יב), הַיָּנוּ שִׁישׁ לֹו בְּטַחָן שָׁלָם בְּהַשֵּׁם יַתְּבִרְךָ, וְאַין לוֹ שָׁוֹם יַרְאָה נְפֻולָה וְשָׁוֹם פְּחַד כָּל, וְאַינוּ דֹאָג כָּל מָה יַאֲכֵל לִמְחר, שֶׁזֶה בְּחִינָת יַרְאֹות נְפֻלוֹת, שֶׁזֶהוּ עַקְרָב הַעֲנִיָת — כִּשִּׁישׁ לֹו יַרְאֹות נְפֻלוֹת, כִּי אֲז הוּא בְּנוֹדָאי עֲנִי מִמְּשָׁש, אֲפָלוּ אֲם יִשׁ לֹו כָּל הַוֹן דַעַלְמָא, אֲפָלוּ אֲם הוּא עֲשִׂיר גְדוֹל, הוּא מְלָא דָאגּוֹת וְצַעַר וְיִסּוּרים וּפְחַדים תָמִיד, וְכָל יָמִיו כְּעֵס וּמְכָאָבוֹת, וְאַין לוֹ שָׁוֹם נִיחַת וּמִנוֹחָה וְשָׁוֹם חִיּוֹת כָּל, וְהוּא חִי חִי צַעַר יוֹתֵר מְכָל הַעֲנִיִים שְׁבָעוֹלָם, מִחְמָת שְׁבָכְל יּוֹם מִתְחַדְשִׁים לוֹ דָאגּוֹת וּפְחַדים חֲדָשִׁים מְאַדְוָנִים וּשְׁרִים וּכְוֹי וּמִפְמָה וּכְמָה מִגַּי הַפְּסָדִים הַשְׁכִּיחִים וּשְׁאַינָם שְׁכִּיחִים, וְגַם מִצְעָר בְּכָל עַת עַל רַבּוִי הַהוֹצָאָה שְׁבָבִיתוֹ, כִּי נְדָמָה לוֹ כִּי הַהוֹצָאָה יַתְּרֵה עַל קָרוֹחַ, וּכְיוֹצָא בָּזָה רַבּוֹ

מִסְפֵּר רַבָּי הַדָּאגוֹת שֶׁיָּשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּפְרִטִּיות בְּלִי שְׁעוֹר בְּכָל יוֹם, בְּכָל עַת וּבְכָל שָׁעה, וְאֵין רַגְעַ בֶּלָא פָּגָע, וְכֹמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (אבות ב): "מִרְבָּה נְכָסִים מִרְבָּה דָּאָגָה", וְכֹל זוֹה מִחְמָת יִרְאָות הַגְּנוּפּוֹלוֹת, מִחְמָת שָׁאֵין לוֹ בְּטַחַזְנִין שְׁלָלִם בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִם הָיָה לוֹ בְּטַחַזְנִין בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּשִׁלְמוֹת, בְּוֹדָאי לֹא הָיָה מִפְחָד כָּלֵל, כִּי בְּנוֹדָאי הַכָּל בִּיד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְהַעֲשֵׂר וְהַכְּבוֹד מַלְפְּנֵינוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאִם יַרְצָח הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שַׁיִיחַיָּה עֲגַן, חַס וְשַׁלּוּם בְּנוֹדָאי לֹא יִזְכֵּל לְשִׁמְרָאת עַצְמוֹ מִזָּה בְּשָׁוָם אַפְןָן, וְכֹן לְהַפְךְ, רַק הוּא מִחְיָב לְעַסְק בְּאֵיזָה עַסְק וּמִשָּׁא וּמִתְּנִזְנִית וְהַשֵּׁם הַטוֹּב בְּעֵינֵינוּ יַעֲשֵׂה, וַיָּמָן דִּיהַב חַיִּי יְהִיב מִזְוְגִּי (תַּעֲנִית ח): נִמְצָא, כְּשִׁישׁ לֹו בְּטַחַזְנִין בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוֹ דּוֹאֵג כָּלֵל מָה יָאֵל לְמַחר, זֹהֵי עַקְרָב הַעֲשִׁירוֹת, בְּבִחִינָת: "אֵיזָהוּ עַשְׁיר הַשְּׁמָמָח בְּחַלְקוֹ" (אבות ד, א), כִּי אֵין לוֹ שָׁוָם דָאָגָה וּפְחָד כָּלֵל, כִּי הוּא בְּטוּח בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּנוֹדָאי לֹא יַעֲזֹבֵנוּ לְעוֹלָם; וּעַל-פָּנֵן רָאָה, אֲהוֹבִי, בְּנֵי הַיקָּר, לְחִזְקָה אֶת עַצְמָךְ בְּבְטַחַזְנִין חִזְקָה, וְאֵז בְּאֶמֶת לֹא תַּהֲיוּ לְךָ שָׁוָם דָאָגָה כָּלֵל, כִּי הַדָּאָגָה מִכָּלָה אֶת הָאָדָם לְגָמָרִי; אֲשֶׁר-י-שְׁבֹותֵח בּוֹ יִתְבָּרֵךְ תְּמִיד.

ה.

אֲרִיךְ שֶׁתְּדוּעַ, אֲהוֹבֵי, בְּנֵי הַיקָּר, אֲשֶׁר אֲרִיכִים
לְבֶטֶחֶת בּוֹ יַתְּבִּרְךָ מֵאָד, וְאָסֹור לְחַשֵּׁב מִיּוֹם לְחֶבְרוֹ
כָּלֶל, כִּי הַבְּטַחְוֹן הַוָּא הַבְּשׁוֹל וְהַגָּמָר שֶׁל הַשְּׁפָעַ, כִּי
הַשְּׁפָעַ יוֹרֵד בְּכָל יוֹם מְחֻדֶּשׁ, כִּי כָל יוֹם וְיוֹם יִשְׁלַׁחַ
לֹו הַשְּׁפָעַ שֶׁלוֹ, וּבְכָל יוֹם הַקְדּוֹשָׁ-בָּרוֹךְ-הַוָּא מְשִׁפְיעַ
לְאָדָם שְׁפָעַ חֻדֶּשׁ, וְאָם הַאֲדָם זֹכָה לְבַטְחֹן חִזְקָה בּוֹ
יַתְּבִּרְךָ, אָז אִינוֹ מַתְּבִּלְבֵּל מִשּׁוּם דָּבָר, וְאִינוֹ מַסְתַּכֵּל
עַל שָׁוֹם מַכְשֹׁול וּמוֹגָע וּמַעֲכָב, וְאִינוֹ מַתְּבִּלְבֵּל עַצְמוֹ
מִיּוֹם לְחֶבְרוֹ כָּלֶל, כִּי הַשְּׁפָעַ שֶׁל כָּל יוֹם הַוָּא שְׁפָעַ
חֻדֶּשׁ לְגָמָרִי, וּעַל-כֵּן אָם הַוָּא חֹשֵׁב מִיּוֹם לְחֶבְרוֹ,
וּמַבְּלִבֵּל אֶת עַצְמוֹ מִה יָאַכְלֶל לְמַחר, זֶה כָּבָר פָּגָם
הַבְּטַחְוֹן, וּעַל-יָדָיו נִפְגָּם בְּשׁוֹל הַשְּׁפָעַ, וּעַל-כֵּן מַוְבָּא
בְּפּוֹסְקִים בְּשָׁם הַזָּהָר, שְׁאָסֹור לְבִשְׁלֵל מִיּוֹם לְחֶבְרוֹ, כִּי
כָל יוֹם הַוָּא יוֹם אָחָר, וּבוֹ נִשְׁפְּעַת הַשְּׁפָעַה מִרְבָּה
מִמְּנוֹ יַתְּבִּרְךָ, וְאֵין לְדָאָג מִיּוֹם לְחֶבְרוֹ כָּלֶל, אֶלָּא לִידְעָה
שְׁכֵל יוֹם וְיוֹם הַקְדּוֹשָׁ-בָּרוֹךְ-הַוָּא מְשִׁפְיעַ שְׁפָעַ חֻדֶּשׁ,
וּמֵי שֹׁזְכָה לְהַגִּיעַ אֶל בַּטְחֹן אַמְתִּי, שְׁבֹוטָה רַק בּוֹ
יַתְּבִּרְךָ, וְאִינוֹ מַבְּלִבֵּל אֶת עַצְמוֹ מִיּוֹם לְחֶבְרוֹ, עַל-יָדָיו
נִתְּבִּשְׁלֵל אֶצְלָוּ בְּכָל יוֹם שְׁפָעַ חֻדֶּשׁ, וּזֹכָה לְהַמְשִׁיךְ עַל
עַצְמוֹ פִּרְנָסָה בְּשֶׁפָעַ רַב, וְאִינוֹ מַתְּבִּטֵּל מִשּׁוּם דָּבָר,
וּשָׁוֹם דָּבָר לֹא יִכְׁלֶל לְשִׁבְרָה אֹתוֹ, וּעַל-כֵּן בְּשָׁעה שִׁיצָּא

עם יִשְׂרָאֵל מִמּצְרַיִם, שֶׁשְׁם הִיְתָה תְּכִלִית הַגְּלוֹת מֵיצֶרֶם — קָטְנוֹת הַמְחִין, וְרֹצֶחֶת הַקָּדוֹשֶׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְהַכִּין אֶת עַם יִשְׂרָאֵל כִּדי לְקַבֵּל אֶת הַתּُורָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְןָ לָהֶם אֶת הַמִּן, כִּי "לֹא נִתְנָה תּוֹרָה לְדָרְשׁ אֶלָּא לְאָכְלִי הַמִּן", כִּי הַתּُורָה הַקָּדוֹשָׁה הִיא הַשְּׁפָעָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁפָעָ רַוְחָנִי שֶׁהַקָּדוֹשֶׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְשֻׁפֵּיעַ מַחִין וְחִים חֲדָשִׁים לְאָדָם, שֶׁזֶה כָּלֵל חֲדָשִׁי הַתּُורָה שְׁמַחְדָּשִׁין הַצְדִיקִים הָאֶמְתִיִים בְּכָל דָור וְדָור וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם, שֶׁזֶה כָּלֵל הַאֲרָתָה חֲכָמָתוֹ יִתְבָּרֵךְ בָּזֶה הָעוֹלָם, וְאֶל זֶה אֵי אָפָשָׁר לְהַגִּיעַ אֶלָא עַל־יְדֵי מִדְתָה הַבְּטָחוֹן — כַּשָּׂאָדָם בּוּטָח רָק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאַינוֹ מְבָלְבָל אֶת עָצָמוֹ מִיּוֹם לְחֶבְרוֹן, כִּי מֵשְׁדוֹאָג עַל פָּרֶנְסָתוֹ מֵאַיִן הִיא תָבֹא, עַל־יְדֵי־זֶה אַינוֹ יִכּוֹל לְלִמּוד תּוֹרָה, וְאַינוֹ יִכּוֹל לְהַשִּׁיג שׁוֹם הַשְׁגָה, וְלֹכְן כַּשְׁחִיוּ עַם יִשְׂרָאֵל בְמִצְרַיִם — בְמַיִצְרַיִם, הַיּוֹ שׂוֹרִים בְקָטְנוֹת הַמְחִין, וְזֶה הִיה עֲקָר הַגְּלוֹת, וְדָאגוּ דָאגָת חָנָם, שֶׁזֶה הַרְסָה אֹתָם לְגָמָרִי, וּכְשָׁרָחָם הַקָּדוֹשֶׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל עַם יִשְׂרָאֵל וְהַזִּיאָם מִמּצְרַיִם עַל־יְדֵי מֹשֶׁה רַבְנָנוּ, אֶז הַמְשִׁיךְ עַל עַם יִשְׂרָאֵל אֶת הַמִּן, וְאֲכִילָת מִן הִיְתָה שֶׁהָאָדָם הִיה אָזִיר לְהַסְתַּפֵּל בְּכָל יוֹם וַיּוֹם אֶלְיוֹן יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַמִּן בָּא לְכָל יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִחְדָשׁ, וְקַיָּה אָסּוֹר לְהַשְׁאִיר אֶת הַמִּן מִיּוֹם לַיּוֹם, כִּי בְּרַגְעָ שְׁהַשְׁאִירָוּ אֶת הַמִּן, תְּכַפֵּר וּמִיד הַבָּאִישׁ וּנְתַקְלָקָל, שֶׁזֶה כָּל עֲנֵינָן

הבטחון, שהאדם צריך לבטח רק בו יתברך, ולהריגל את עצמו להסתכל רק אל הקדוש-ברוך-הוא, לידע שהוא יתברך מכך, מהו ומקים את כל הבריאה בלה, ודומם צומח, כי, מדובר, הם עצם עצמיות חיונות אלקותו יתברך, והוא הן ומפרנס הפל, מקרני ראים עד בייני בניים, איזי פשאדם חזק בבטחון בזה, על-ידי-זה נשפע עלייו שפע גדול ומהין עליונים, וזוכה לשפע רוחני ושפע גשמי, שפע רוחני — זוכה לקבל את התורה בכל יום ניומ מחדש ונשפעים עליו חדושים עליונים, רוחנית אלקות במצומים חדשים, זהה כלל החושי התורה שהצדיקים האמתיים מחדשים בכל דור ודור ובכל יום ניומ, שהם מקבלים את התורה מחדש בכל יום ניומ, ושפע גשמי נשפע להם בפרנסת בתיותם, שאינם צריכים לעשות שום דבר בשבייל פרנסת, כי כלל זה סוד אכילתמן, שנבעל בחוץ האבירים, שהקדוש-ברוך-הוא עוזר לאדם בזכות מודה, הבטחון שבוטח רק בו יתברך, ונפתחים שעורי מהו, עד שימוש השגות אלקות ונשفع עליו שפע רוחני ושפע גשמי, ואין חסר לו שום דבר; אשר מי שזכה להגיע אל שלמות הבטחון, לבטח רק בו יתברך, שזו אכילתמן, ואין מבלבל את עצמו מיום לחברו כלל, רק יודע שברוך הוא יום יום, והקדוש-ברוך-הוא זו

וּמִפְרָגֶס אֶת כֵּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכֶל יוֹם וַיּוֹם, וְאַינּוּ מִבְלָבָל אֶת עַצְמוֹ מִיּוֹם לְחֶבֶרְוֹ שְׁעַל-יִדְיֶיךָ יָזַח לְהַמְשִׁיךָ עַל עַצְמוֹ בָּרְכוֹת וַיְשׁוּעֹת, הַצְּלָחוֹת וַהֲרִחְבוֹת — בּीין בְּגִשְׁמִי וּבּ�ין בְּרוֹחַנִי, אֲשֶׁרִי מֵשָׁשֶׂם דְּבָרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ לְבּוֹ, וְאוֹזֶן טֻוב לוּ כֵּל הַיּוֹם.

ג.

אֲהַזְבֵּי, בָּנִי הַיְקָרִ! רָאָה לְחִזּוֹק אֶת עַצְמָךְ מִאַד בְּמִדְתַּת הַבְּטָחָן, לְבַטְחָן תִּמְיד בּוֹ יִתְבְּרָךָ, וְהַבְּטָחָן יִכְנִיס בְּךָ הַתְּחִזּוֹקָה בְּזוֹ, שֶׁלֹּא תִּצְטְּרַךָּ לְפָחד מֵאֶחָד, כִּי עָקֵר הַפָּחַד שֶׁל הָאָדָם הוּא רַק כַּשְׁאֵין לוּ אַמְוֹנָה בּוֹ יִתְבְּרָךָ, שֶׁאָז כְּשַׁגְּנָאָבְדָת מִמֶּנוּ הַאַמְוֹנָה, אֵין לוּ בְּטָחָן, כִּי הַאַמְוֹנָה וְהַבְּטָחָן הַוּלְכּוֹת יְחִידָה, וּעַל-כֵּן כְּשָׁאָדָם מַאֲבִיד אֶת הַבְּטָחָן, בָּאִים עַלְיוֹ פְּחָדִים, כִּי עַל-יִדְיָ בְּטָחָן, אֵין לוּ שָׁוֹם פְּחַד, כְּמוֹ שְׁפָתּוֹב (ישעיה יב, ב): "אָבְטָח וְלֹא אָפְחַד", וּעַל-יִדְיָ הַאַמְוֹנָה יִבּוֹא לְבְטָחָן (ספר המדות, אות בְּטָחָן), וּעַל-כֵּן אָם אַתָּה רֹצֶחֶת להַנְּצֵל מִלְּמִינִי צָרוֹת, יִסּוּרִים וְדַאֲגוֹת, רָאָה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמָךְ בְּאַמְוֹנָה פְּשׁוֹטָה בּוֹ יִתְבְּרָךָ אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדרִיו יִתְבְּרָךָ כֵּל, וְהַוָּא יִתְבְּרָךָ מִחְיָה, מִהְיוֹת וּמִקְיָם אֶת כֵּל הָעוֹלָם כָּלּוּ, וּעַל-יִדְיֶיךָ יִתְבְּשִׁלוּ מִמֶּךָּ כֵּל מִינִי דָּאֲגוֹת, כִּי (שם, סימן ט): עַל-יִדְיָ בְּטָחָן אָדָם נִצְלָ מִדָּאָגָה, וּכֵן (שם, סימן

ז) מי שִׁבּוֹתָח בְּהַשֵּׁם יִתְּבָרֶךְ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוֹךְ־הָוּא מַצִּילוּ
מְכֻלָּמִינִי צְרוֹת וּבְפָרֶט מִהְרִיגָה; וּעַל־כֵן רָאָה, אֲהֹובִי,
בָּנִי הַיקָר, לְהַכְנִיס אֶת עַצְמָךְ בְּמִדְתַּת הַבְּטַחָן, לְבַטָח
רָק בָוּ יִתְּבָרֶךְ, אֲשֶׁר הָוּא יִתְּבָרֶךְ יִשְׁמַר אֶתְךָ מְכֻלָּ
רָע, וַתְזַכֵּה לְהַגְּאֵל מְכֻלָּמִינִי צְרוֹת וַיְסּוּרִים, דָאגּוֹת
וּפְחָדִים יִתְרִים, וַיָּכֹר בְּכָל זֶה, כִּי הַחַיִים שֶׁל הָאָדָם
מַלְאִים נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמִרְאִים, וַיָּמְנַסֵּים אֶת כָּל אֶחָד
בְּכָל מִינִי נִסְיוֹנוֹת אֶחָרִים, וְאֵי אִפְּשָׁר לְהַחְזִיק מַעֲמָד
בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי אִם עַל יָדֵי מִדְתַּת הַאֱמוֹנָה וְהַבְּטַחָן
בָוּ יִתְּבָרֶךְ, וַיָּמַחְזֵק אֶת עַצְמָוֹ בְּאֱמוֹנָה פְּשָׁוטָה בָוּ
יִתְּבָרֶךְ, וַיָּזֹدְעַ וְעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלָעְדֵיכְיוּ יִתְּבָרֶךְ בְּכָל, וְהָוָא
יִתְּבָרֶךְ מִחְיָה וּמִהְוָה אֶת כָּל הָעוֹלָם כָּלָו, וּנְכָנֵס בְּתוֹךְ
הַאֱמוֹנָה הַקָּדוֹשָה, הַיָּנוּ שְׁמַצִּיר בְּדָעַתוֹ שָׁבֵל הָעוֹלָם
כָּלָו הָוָא אוֹר אֵין סָוף בָּרוּךְ הָוָא, עַל־יָדֵיכְזָה נִחְקָקָת
בָוּ מִדְתַּת הַבְּטַחָן, שְׁאֵינוֹ מַתְפַחֵד מִאֵף אֶחָד, רָק בְּוּטָח
בָוּ יִתְּבָרֶךְ, וּבְאֶמֶת עַלְיךָ לְדָעַת, כִּי כָל הָעוֹלָם כָּלָו
הָוָא שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוֹךְ־הָוָא, וְהָוָא יִתְּבָרֶךְ מִנְהָגָי אֶת
עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגַּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, וַמָּה שְׁצָרִיךְ שִׁיקָּרָה עַמְךָ
לֹא תּוּכֵל לְהַתְּחַבֵּא מִזָּה, וּעַל־כֵן יוֹתֵר טֹוב שְׂתָכְנִיס
אֶת עַצְמָךְ בְּאֱמוֹנָה פְּשָׁוטָה בָוּ יִתְּבָרֶךְ, וְתַתְּחַבֵּא אֶצְלָוּ
יִתְּבָרֶךְ, שֶׁאָז נְכֹזֵן לְבָכְךָ יְהִי וּבְטוּחָ, שֶׁלֹּא יָאָרַע לְךָ שָׁום
דָּבָר רָע; אֲשֶׁרִי מַי שְׁמַחְזֵק אֶת עַצְמָוֹ בְּאֱמוֹנָה פְּשָׁוטָה

וּבְבִּטְחֹן חֲזָק, וְאֵז יִחְיֶה חַיִּים טּוֹבִים עֲרָבִים וּמַתְקִים,
 כִּי אֵין לְךָ עַד טֻב בָּעוֹלָם כִּמוֹ מִשְׁזֹנָה לְאַמּוֹנָה
 בְּרוּרָה וּמַזְכֶּת, שֶׁמְאִמֵּן רַק בּוֹ יִתְבְּרֹךְ, וְאַינּוּ בּוּטָח
 בְּשָׂוִים אָדָם, כִּי בְּאַמְתָּה לְכָל אָדָם יִשְׁגַּעַת יִהְיֶה מִ
 שְׁיִהְיָה וּנִיהְיָה אֵיךְ שְׁיִהְיָה, אָבֵל הַבּוּטָח בָּהּ הוּא בְּטוּחַ
 שֶׁלְאָ יִקְרָה לוֹ שְׁוּם מַקְרָה רָע, כִּי הוּא יִתְבְּרֹךְ אֵין סָוף,
 וּהְוָא מְרַחֵם עַל בָּרִיּוֹתִיו וּעוֹזֵר לְכָל אֶחָד הַבּוּטָח בָּוּ;
 וּעַל-כֵּן רָאָה, אֲהוֹבִי, בְּנֵי הַיקָּר, לְבָטָח רַק בּוֹ יִתְבְּרֹךְ,
 וְאֶל תְּבַטְּח בְּבֵן אָדָם שֶׁאֵין לוֹ תְּשִׁיעָה, הַיָּנוּ שֶׁהָאָדָם
 בְּעַצְמוֹ אֵינוֹ יִכְלֶל לְעֹזֶר לְעַצְמוֹ, וְאֵיךְ יוּכֶל לְעֹזֶר לְךָ?
 וּעַל-כֵּן רָאָה לְחַזָּק אֶת עַצְמָךְ בְּכָל מִינֵּי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם
 בְּאַמּוֹנָה פְּשׁוֹתָה בּוֹ יִתְבְּרֹךְ, וְהַאֲמּוֹנָה תְּבִיא אַתְּךָ אֶל
 הַבְּטֹחָן, וְהַבְּטֹחָן יִבְיא אַתְּךָ אֶל הַאֲשֶׁר הַגְּצָחִי וּשְׁלוֹת
 הַגְּנִפְשָׁ, שְׁתַּרְגִּישׁ אֶת עַצְמָךְ הַכִּי מְאַשֵּׁר בְּחִיָּךְ, כִּי מֵי
 שִׁישׁ לוֹ בְּטֹחָן בּוֹ יִתְבְּרֹךְ, הוּא הַכִּי מְאַשֵּׁר בְּחִיָּיו;
 אֲשֶׁרִי הַמִּחְזָק אֶת עַצְמוֹ בְּבִטְחֹן חֲזָק בּוֹ יִתְבְּרֹךְ וְאֵז
 יִרְשֶׁ אֶת עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲשֶׁרִי לוֹ בָּזָה וְאֲשֶׁרִי
 לוֹ בָּבָא.

תִּם וּנְשָׁלִם, שְׁבַח לְאָל בּוֹרָא עוֹלָם !

שְׁמֻעַתִּי בָּשֶׁמוֹ שֶׁאָמַר שֶׁאָם לֹא הָיָה מִמְתֵין בְּבִטְחָן לִישְׂוֹעַת הָ, בְּכֶר
הָיָה אִישׁ נוֹסֵעַ וּמַטְלַטֵּל בָּמוֹ כֹּל הַנוֹּסָעים וּמַטְלַטְּלִים עֲצָם בְּשִׁבְיל
הַפְּרָנָסָה בְּנָהָג עַכְשָׁוֹ, וְהַבְּנָה כִּי אָמַר זֹאת לְעַנְיָן הַנְּגָגָת הַבִּית בְּפְרָנָסָה
וּמַלְבוֹשִׁים וּשְׁאָר אַזְּרִיכָּי הַבִּית, שָׁעַל-פִּירָב חָסָר לְאַדְם הַרְבָּה. בְּגַ�
לְזַה חָסָר מַלְבּוֹשׁ פְּשָׁוֹט. וַיְשַׁחַסֵּר לָהֶם מַלְבוֹשִׁים חַשְׁוּבִים אוֹ דִּירָה
וּכְוֹ, שָׁצְרִיכִין לְהַמְתִין לִישְׂוֹעַת הָ, וְלְבָלִי לְדַחַק אֶת הַשְׁעָה לְמִלָּא
הַחֲשָׁרוֹן תְּכִפְיִמְינָ, רַק צָרִיכִין לְהַמְתִין עַד יְרַחְם הָ. וְאָמַר עַל עַצְמוֹ
עַנְיָן הַפְּנַיָּל, שֶׁאָם לֹא הָיָה מִמְתֵין גַּגְוָן בְּשִׁיחָה חָסָר לוֹ אַיִּזהְ דָּבָר אָם
הָיָה דַחַק אֶת הַשְׁעָה שִׁיחָה דָּקָא תְּכִפָּה, תִּיהְיָה אַזְּרִיךְ לְלַלוֹת לְעַצְמוֹ
וּלְהַיּוֹת בָּעֵל חֹוב, עַד שִׁיחָה מַכְרָחָה לְהִיוֹת נוֹסֵעַ וּמַטְלַטֵּל, בָּמוֹ שָׁאָנוּ
יְוָדָיעִים עַנְיָן הַנוֹּסָעים שְׁהָם מַכְרָחִים פָּמִיד לְגַסְעָע עַל הַמִּדְינָה מִחְמָת
שְׁהָם פָּמִיד בָּעֵלִי חֹובּוֹת. וְעַנְיָן זֶה צָרִיכִים לִדְעַמָּאָד, וְצָרִיכִין לְלַמְּדָד
עַצְמוֹ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ בָּזָה מָאָד, כִּי לְכָל אַדְם חָסָר הַרְבָּה אַפְּלוֹ בָּעֵלִי
בָּתִים וּעֲשִׂירִים גָּדוֹלִים מַפְּלָשָׁן מַקְבְּלִים אַפְּלוֹ הַחַשְׁוּבִים וּהַגָּדוֹלִים,
וְאַזְּרִיךְ לְזַה לְהַסְּפָּק בָּמָעוֹת וְלְהַנְּהִיגְ בִּתוֹ פְּפִי הַשְׁעָה וְזַהֲמָן, וְאָם
גְּדָמָה לוֹ שָׁצְרִיךְ מַלְבּוֹשׁ אוֹ לְאַשְׁתָּו וּבְנָיו, אַפְּ-עַל-פִּי שְׁמַכְרָחָה לוֹ, אֶל
יְדַחַק הַשְׁעָה לְלַלוֹת וְלְהַקִּיף וּלְהַיּוֹת בָּעֵל-חֹוב, אַךְ יְמַתִּין עַד שִׁיבָּוא
עַתָּו, וּטוֹב לְסִכְלָדָחָק אַפְּלוֹ בָּמְזוֹנוֹת וּכְל שְׁבָן בְּמַלְבוֹשִׁים וּדְרוֹת
וּכְוֹ, וְלֹא לְהִיוֹת בָּעֵל חֹוב, וּמוֹטֵב שִׁיחָה בָּעֵל חֹוב לְעַצְמוֹ אוֹ לְבָנָיו
בִּתוֹ בְּמַלְבוֹשִׁים, מַלְהִיוֹת בָּעֵל חֹוב לְחַנְגָּנוֹי אוֹ לְאַחֲרִים. כִּי בְּכָל עַנְיָן
פְּרָנָסָה צָרִיכִין לְהַמְתִין עַד שִׁיבָּוא עַתָּו בְּנוֹפָר לְעַיל. בָּמוֹ שְׁכָתוֹב
(תְּהִלִּים קְמָה, טו) : "עִינִי כָּל אַלְיךְ יִשְׁבָּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם
בְּעַתָּו".

(שִׁיחָות-הַר"ז, סִימָן קְכָבָ)

